

Door de gezondheid van de werknemers te bewaken worden ze gezonder en blijven ze ook langer gezond. De bedrijfsgeneeskundige dienst van de EDPB heeft twee belangrijke opdrachten, opgenomen door de preventieadviseur-arbeidsarts: medisch toezicht van de werknemers en controle van de hygiëne op de arbeidsplaats.

Fiche 5. Gezondheidstoezicht

De werkgever heeft de plicht om alle werknemers die onder verplicht gezondheidstoezicht staan op voorhand in te lichten over het doel en de inhoud van de medische onderzoeken, de inentingen en tuberculinetests die ze moeten ondergaan en de procedure die daarbij gevolgd moet worden.

De analyse van de gezondheidsrisico's die de werkgever uitvoert in samenwerking met de preventieadviseur-arbeidsarts moet eerst voor advies aan het CPBW voorgelegd worden.

Op basis daarvan wordt ofwel beslist dat gezondheidstoezicht nutteloos is en dan is het ook niet verplicht; ofwel wordt aangetoond dat de werknemer een activiteit verricht waarvoor medisch toezicht verplicht is (cf. fiche 5.2).

Ook wanneer een werknemer klaagt over een ongemak dat hij toeschrijft aan zijn arbeidsomstandigheden, moet de werkgever onmiddellijk de preventieadviseur-arbeidsarts waarschuwen.

Elke werknemer, ongeacht of hij al dan niet aan gezondheidstoezicht onderworpen is, heeft het recht om de werkgever naar een herindelingsprocedure te vragen als zijn behandelend arts hem definitief ongeschikt verklaart om de functie waarvoor hij aangeworven werd uit te voeren.

Voor bepaalde categorieën van werknemers is overigens specifiek gezondheidstoezicht voorzien: jongeren, stagiairs, zwangere werkneemsters en werkneemsters die borstvoeding geven (cf. fiche 7). De wetgeving verschilt dus naargelang de werkpost en de categorie waartoe de werknemer behoort. (cf. fiche 5.2.)

De preventieadviseur-arbeidsarts moet: voorstellen doen over de inrichting van de werkposten; beroepsgerelateerde ziekten en aandoeningen opsporen; de werknemers informeren en adviseren over eventuele aandoeningen of stoornissen; meewerken aan het onderzoek en de studie van risicofactoren voor beroepsgerelateerde ziekten en aandoeningen; voorkomen dat werknemers ingezet worden voor taken die ze normaal gesproken door hun gezondheidstoestand niet kunnen doen; voorkomen dat er mensen met een ernstige besmettelijke ziekte of mensen die een gevaar vormen voor de veiligheid van de andere werknemers op het werk toegelaten worden.

Het is niet de taak van de arbeidsarts om een afwezigheid voor medische redenen aangegeven door de behandelende arts te controleren. De arbeidsgeneeskunde is uitsluitend PREVENTIEF en wordt uitgeoefend in het arbeidsmilieu.

De preventieadviseur-arbeidsarts mag niet verward worden met de controlearts, die op vraag van de werkgever arbeidsongeschiktheid ten gevolge van een ziekte of ongeval controleert (wat de arbeidsarts in geen geval mag doen). De arbeidsarts mag de behandelende arts wel vragen naar de omstandigheden die de afwezigheid veroorzaakt kunnen hebben. Op die manier kan hij de doeltreffendheid van het preventieprogramma inschatten, beroepsziekten opsporen en re-integratie op het werk bevorderen. De arbeidsarts voert zijn taken uit in volledige onafhankelijkheid ten opzichte van de werkgever. Zijn taken in verband met preventie omvatten medische onderzoeken, een medisch dossier opstellen, inentingen en tuberculinetests. Daarnaast werkt hij mee aan de risicoanalyse, bezoeken aan de arbeidsplaats en de CPBW's.

Afhankelijk van het personeelsbestand stelt de werkgever een aantal lijsten op en houdt deze up-to-date:

1. een lijst van werkposten waarvoor gezondheidstoezicht nodig is (veiligheidsfuncties, functies met verhoogde waakzaamheid, activiteiten met welbepaald risico), met vermelding van het soort fysische, chemische of biologische stof of het soort mentale of fysieke werkbelasting. Voorbeelden: nachtwerk, manueel lasten hanteren, continu beeldschermwerk, activiteiten verbonden aan voedingsmiddelen. Die lijst moet elk jaar bij het jaarlijks actieplan gevoegd worden, dat ten laatste op 1 november voor advies aan het CPBW wordt voorgelegd;
2. een nominatieve lijst van werknemers die onder gezondheidstoezicht staan met de datum van de laatste verplichte gezondheidsbeoordeling (voorbeeld: onderzoek bij aanwerving, periodiek onderzoek of onderzoek bij werkhervatting);
3. een nominatieve lijst van werknemers die onderworpen zijn aan verplichte inentingen of tuberculinetests;
4. een nominatieve lijst van werknemers die om gezondheidstoezicht gevraagd hebben. Elke werknemer kan de werkgever vragen om gezondheidstoezicht te krijgen als hij van mening is dat hij blootgesteld wordt aan risico's voor zijn veiligheid of gezondheid. De werkgever is dan verplicht om aan dat verzoek te voldoen en de werknemer in kwestie in de nominatieve lijst van het gezondheidstoezicht op te nemen.

Formulieren

Naast de periodieke gezondheidsbeoordeling en het verlengd gezondheidstoezicht vult de werkgever een formulier "verzoek om gezondheidstoezicht over de werknemers"¹ in en bezorgt het aan de preventieadviseur-arbeidsarts (PAAA) van de EDPB. De datums van de onderzoeken worden door de PAAA bepaald en aan de werknemers meegedeeld.

Na de onderzoeken neemt de PAAA zijn beslissing (of formuleert een aanbeveling), vult hij het formulier voor gezondheidsbeoordeling² in en bezorgt het aan de werkgever (en de werknemer). Die laatste moet dat formulier bijhouden (net als alle formulieren waarover de PAAA aanbevelingen gedaan heeft) zolang hij in het bedrijf/de vereniging werkt.

Dekking van de kosten

Alle kosten in verband met gezondheidsonderzoeken die de wet voorziet zijn ten laste van de werkgever:

- verplaatsingskosten om naar een medisch onderzoek of een medisch onderzoek vóór werkhervatting te gaan;
- kosten voor voorziene medische onderzoeken of onderzoeken die door een door de werkgever aangewezen gespecialiseerde arts uitgevoerd moeten worden. Voorbeelden: een oogheelkundig onderzoek voor iemand die aan een beeldscherm werkt; onderzoeken in het kader van andere regelgeving, zoals de onderzoeken die de preventieadviseur-arbeidsarts uitvoert in het kader van de regelgeving over het rijbewijs;
- verplichte inentingen en tuberculinetests wanneer de preventieadviseur-arbeidsarts deze uitvoert.

Voorkomen is beter dan genezen

Beter een stok gebruiken dan vallen

¹ Cf. Bijlage I.IV-1 van titel 4 van boek I van de codex: www.werk.belgie.be/sites/default/files/content/documents/Welzijn%20op%20het%20werk/Regelgeving/Codex%20boek%20I%20titel%204%20Maatregelen%20in%20verband%20met%20het%20gezondheidstoezicht%20op%20de%20werknemers.pdf Procedures en formulieren: Gezondheidstoezicht - formulier voor verzoek om gezondheidstoezicht over de werknemers

² Cf. Bijlage I.IV-2 van titel 4 van boek I van de codex: Gezondheidstoezicht: formulier voor de gezondheidsbeoordeling